

GAZETA TRANSILVANIEI

Redacţia şi Administraţia
PIAŢA LIBERTĂŢII BRAŞOV
Telefon 226
Abonament anual 360 lei
Pentru străinătate 800 lei
Anunţuri, reclame, după tarif.

Fondată în 1888 de George Bariţiu

Apare de trei ori pe săptămână

Prin tine însuşi, cetăţene, şi pentru
tine, la libertate, legalitate şi cinste.

In plină teroare.

În loc ca guvernul să se ocupe cu situaţia catastrofelă creată jării prin prăbuşirea leului şi scumpetea traiului, care o alorment pe însoşi Suveranul, d-nii Averescu şi Goga sunt preocupaji de necesitatea mijloacelor: cum ar putea mai bine suprîna volaşa alegătorilor şi mai cu succes împedeca contactul frunzişilor opoziţiei cu mesele largi ale poporului.

Asupra întregii jării s'a deslăşit o teroare, de care s'au înspăimântat chiar şi liberalii, atât de meşteri în obuzul şi fraude electorale. Satele sunt încunjurate cu cordoane de jandarmi a căror număr, sporeşte pe zi se merge. Nimeni nu poate trece fără permis dela d-l prefect. Der chiar, având ocaz permisi, eşti oprit, fiindcă jandarmul mai are un alt ordin confidenţial, care e mai tare decât permisul prefectului. Aşa s'a întâmplat la Făgăraş şi aşa se întâmplă pretutindeni.

Servim aici câteva mostre noui: Preşedintele organizaţiei P. N. din judeţul Târnava Mădă, d-l dr. Macavei ne telegrafiază următoarele:

„Organele administrative cu intervenţia jandarmeriei au împiedecat ţinerea adunărilor în comunele: Cicmandru, Blăjuel, Cistelu şi Crăciunelul de jos. Împotriva dispoziţiunilor legii şi a principilor constituţionale, prefectul şi-a rezervat pentru sine acordarea de autorizaţii pentru ţinerea adunărilor. Rog protestaţi energic“.

În comunele: Boziaş, Cârneşti, Crăileşti, Chesler, Făget, Basma şi Cergău-la-mare s'au ţinut adunări insufleştite. Populaţia se însirue cu drag în jurul Partidului Naţional“.

Prezidentul organizaţiei partidului naţional din Târnava-Mare ne înconştinţează că dl Aurel Popa prefectul acestui judeţ a oprit orice intrare a opoziţiei fără prealabila dsale autorizaţie. Când i-se cor asemenea autorizaţiuni refuză să se acorde. Pretutindeni demneşte o teroare extraordinară. Sătenii nu pot părăsi comunele.

Din Cluj, precum ni se anunţă, nu poţi pleca fără „autorizaţia“ d-lui prefect.

Toate serviciile publice ale Statului şi judeţului Cluj au primit ordin dela prefectura judeţului, ca începând cu ziua de 3

Melu cri. În fiecare dimineaţă la orele 7, să trimită toate automobilele ce posedă înaintea localului prefecturii spre a fi înţabulinate în interes de serviciu public (17). Acele servicii publice cari n'ar răspunde de bună velle ordinului, li se vor lua automobilele prin forţa poliţiei, iar şefii respectivi vor fi raportaţi Ministerului de care depind, spre a se lua măsuri contra lor.

Credem că aceste mostre ajung pentru a ilustra băşbuzele guvernului care se mândreşte cu deviza „ordine, cinste, dreptate şi legalitate“.

Candidaţii P. N. în jud. Alba Iulia

Comitetul judeţean, al Partidului naţional în sediata sa dela 1 Maiu, a candidat cu mare însufleştire, pe următorii luptători necilaştii, vrednici de toată încrederea în judeţul Alba:

I. Pentru Camera de deputaţi: 1. Dr. Iuliu Maniu, prezident al partidului naţional, 2. Dr. Aurel Vlad, fost ministru. 3. Dr. Ioan Pop, fost prefect. 4. Dr. Emil Pop, avocat în Alud. 5. Dr. Gândin David, avocat în Abrud. II. Pentru Senat: 1. Petru Popovici, protopopul Abrudului. III. Pentru Colegiul consilierilor comasale, în Senat: Dr. Ioan Marciac, avocat Alba-Iulia.

MINCIUNA

În Braşov ca şi în alte centre ale Ardealului se menţine svonul mincinos că unul dintre cei mai încercaţi bărbaţi ai vieţii noastre publice, d-l dr. Valeriu Branisce, distinsul profesor de odinioară al liceului „Andrei Şaguna“ ar fi părăsit steagul Partidului Naţional, pentru care a suferit ani de închisoare şi de internare.

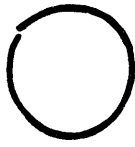
Svonul s'a născut mai întâi din anturajul proaspeţilor miniştri ardeleni fripturişti, a fost apoi colportat de „Telegraful Român“ iar mai nou a fost folosit pentru a seduce opinia publică, la congresul recent fripturist dela Sibiu, de către preotul-ministru dr. I. Lupaş în cuvântarea ce-a ţinut-o la acel congres.

Organul oficial al bisericii ortodoxe şi o înaltă faţă bisericească, — cari ar trebui să reprezinte în primul rând moralitatea şi adevărul, — nu s'au sfii

Alegători,
Dacă voţi binele ţării,

Dacă voţi să scăpaţi de sărăcia tot mai ameninţătoare,
Dacă voţi intronarea legalităţii, democraţiei şi cinstei în ţara

Votaţi
în toată ţara listele blocului naţional-ţărănesc cu semnul inelului!

Comitet electoral. S'a instituit un comitet electoral comun al partidelor naţional şi ţărănesc pentru conducerea luptei electorale.

Comitetul e compus din 12 membrii, câte 6 din fiecare partid.

În tot timpul campaniei electorale va funcţiona un secretariat electoral comun, condus de d-nii I. Lugaşanu şi V. Madgearu.

prin urmare să uzeze cu ştiinţa de-un svon mincinos, pentru a-şi peteci popularitatea.

Pentru a pune la punct această scornitură mincinoasă oficiosul bucureştean al Partidului Naţional „România“ publică la loc de frunte următorul articol:

Pentru a alimenta cu puţină autoritate morală grupul fripturistilor ardeleni, părintele Lupaş, a afirmat în congresul dela Sibiu că şi d-l Valeriu Branisce ar fi unul din aceia, cari împărtăşesc acţiunea actuală a d-lui Goldiş et comp.

N'am crezut necesar să dăm o desminşire acestei afirmaţii lipsite de eleganţă şi de delicatete pe care părintele din Selişte a făcut-o public, deşi d-sa însuşi era convins că spune un neadevăr sfruntat şi că nădăjduşte irealizabilul.

Cine cunoaşte pe d-l Valeriu Branisce; cine cunoaşte acest suflet distins de intelectual de rasă; cine cunoaşte valoarea morală a scriitorului şi ziaristului de talent, care în decurs de decenii a luptat pentru o idee înfruntând primejdia, căutând primejdia cea mare, ca şi cum această atracţiune neînfeleasă era un deliciu pentru freneticul risipitor de talent, de viaţă şi de adevăr; cine cunoaşte activitatea

Un strigăt de durere.

Soartea şcoalelor primare confesionale din Braşov şi a învăţătorilor ei.

Toată lumea ştie, că în ţara noastră cea clasă de intelectuali, cari au fost destinaţi de soartă să poarte numele de învăţători, adică d-sa luminătorilor neamului, sprîitul temelnic al oricărei naţiuni, care vrea să dea dovadă de existenţa sa, a fost şi este categoria cea mai nefericită, cea mai năpăstuită, cea mai disconsiderată şi prin urmare cea mai puţin răsplătită, pentru munca cinstită şi plină de abnegaţiune, ce o dezoară pentru neam şi deci pentru ţară, cu un zel neobosit şi pentru însufleştirea de care sunt cuprinşi de a lucra pentru binele şi cultivarea poporului nu numai în şcoală, ci şi în afară de şcoală. Se înţelege de sine, că nu tot astfel stă lucrul în ţările mai avansate în cultură ale apusului.

Cei vechi, strămoşii noştri Romani ziceau: *Quem dil odere, paedagogum fecere*. Noi strănepoţii marilor noştri înaintaşi zicem: Dacă ne-a urit biserica, susţinătoarea noastră, ori a ajuns în astfel de nevoi, de nu mai e în stare a ne susţine, cum ne-a susţinut până acum ca o mamă, cu părintească îngrijire, atunci să

o declare aceasta pe faţă şi fără încunjur, publice, să o ştie toată lumea, că se lapadă de noi, că ne abandonează, că ne lasă să fim copii altuia, dar nici-decum nu vrem să rămănem copiii nimărului! Se poate ca o mamă adevărată, iubitoare, să-şi abandoneze aşa dintr'odată, copilul ei legitim?? Chiar dacă ar ajunge la cerşit, ea totuşi e datoră să-şi susţină şi să-şi ocrotească! La caz că-l e ruşine s'o facă, îi trece sub turtorul altuia, dar la nici un caz nu-l omenesc să-şi abandoneze sau să-l lase pe drumuri.

De patru luni de zile state de plată nu s'au făcut. Salariul nu ni l'am primit decât în avansuri şi restante. Noi am fost obicinuşi să ne întocmim traiul după modul cum primiam salariul nostru la prima fiecarei luni. Acum de patru luni de zile nici un salariu! Înimă se numeşte aceea, pe care o au oamenii noştri asupra cărora cade răspunderea pentru această nepăsare? Nu se gândesc oare, că sufletul nostru e sducumat de grija zilei de mâine? Stomacul nu aşteaptă, ori cât ar vrea omul să fie de idealist. Copil cer bucată de pâine, pe carea nu şti de unde s'o mai cerşeşti! Istovii de foame, cu sufletul copleşit de atâtea suferări şi năcaşuri, în urma datorităilor ce le avem de dat în toate părţile, intrăm în toată ziua mahnii la cursuri, unde se aşteaptă să facem ispravă de idealişti. Apoi idealişti sunt oamenii, cari ne lasă lipsii de pâinea cea de toate zilele?

Oricum ar sta lucrul, noi una trebuie să constatăm, cecece trebuie să recunoaşcă oricine, că noi nu suntem vinovaţi de situaţia critică în care se află şcoalele noastre primare şi regretăm că efortia noastră şcolară a ajuns să ne refuze plăţirea salariului, pe cuvânt că nu sunt bani.

Suitem anejaşi de Efortia şcoalelor confesionale. Până ce ştim că ea este susţinătoare a acestor şcoli, are şi părinteasca datorie de a-şi plăti funcţionarii, cari nu pot fi aşa dintr'odată disconsideraşi sau prescurtaşi în drepturile lor de a-şi pretinde competenţele. Cu promisiuni şi eu amănări de pe o zi pe alta nu mai merge. Dupăse trei luni de zile ni s'au aruncat ca de milă, câte 200, 2000, 2500 lei şi abia câtra sfârşitul lunei Martie ni s'a achitat şi restanţa pentru întregirea salarelor de pe aceste 3 luni, deşi nu completă, apoi a sosit şi luna Aprilie, în care de fapt am fost opriişi, încă am trebuit să aşteptăm, întotdeauna ca apostoli, când aşteptau să vie Christos în mijlocul lor, să le întărească sufletele şi nădejdea într'un viitor mai bun, — şi aşa, dupăce ni s'au deschis credite în toate părţi ca să putem trăi, abia ne-am primit competenţele

